

Nr 60.

Ankom till riksdagens kansli den 5 juni 1945 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående utredning av frågan om genomförande av obligatorisk olycksfallsförsäkring av skolbarn.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 418, vilken behandlats av andra lagutskottet, hava herrar Nilson i Spånstad och Johnsson i Skoglösa hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om »utredning av frågan om genomförande av en obligatorisk olycksfallsförsäkring av skolbarn genom riksförsäkringsanstaltens försorg».

I fråga om motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen ha på begäran av utskottet yttranden avgivits av riksförsäkringsanstalten och skolöverstyrelsen. För innehållet i yttrandena redogöres nedan.

Frågan om olycksfallsförsäkring av skolelever har tidigare varit föremål för utredning inom riksförsäkringsanstalten. I skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 juni 1932 lämnade anstalten en redogörelse för utredningen med förslag till försäkring av skolelever m. m. I skrivelsen meddelades att riksförsäkringsanstalten, för bedömande av behovet av sådan försäkring, till ett stort antal läroanstalter utsänt frågeformulär för erhållande av uppgifter för vart och ett av åren 1926—1930 rörande bland annat olycksfallens antal, längden av bortovaro utöver sex dagar från skolarbetet i anledning av olycksfall samt bestående men av olycksfallen. Utredningen i fråga hade omfattat den högre skolundervisningen, seminarierna, folkhögskolor och högre folkskolor samt vissa skoldistrikt, anstalter för yrkesundervisning samt slutligen abnormundervisningen. Såsom ett resultat av den verkställda utredningen framlade riksförsäkringsanstalten — förutom förslag till obligatorisk försäkring för vissa yrkesskolelever — jämväl förslag till *frivillig* försäkring för övriga skolelever, alltså bland annat även elever vid folkskolorna. Med avseende på behovet av *obligatorisk* försäkring av dessa övriga skolelever framhöll anstalten bland annat, att olycksfallen bland dem icke vore särskilt talrika och att de i allmänhet vore av lindrig beskaffenhet.

Över riksförsäkringsanstaltens förslag avgåvos yttranden av bl. a. försäkringsrådet, försäkringsinspektionen, de ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening och skolöverstyrelsen.

Riksförsäkringsanstaltens förslag om frivillig försäkring av skolelever tillstyrktes, ehuru med viss tvekan, av försäkringsrådet. — Skolöverstyrelsen

framhöll, att för folkskolans lärjungar endast en anordning, som hade obligatorisk karaktär, kunde bli verkligt effektiv. Styrelsen ställde sig tveksam inför ett förslag, som skulle medföra nämnvärda fördelar endast för en mindre del av dem, för vilka försäkringen vore avsedd. Med hänsyn till det bristfälliga material, som låge till grund för riksförsäkringsanstaltens utredning, förordade styrelsen en förnyad undersökning rörande olycksfall i skilda skolformer och skolstadier samt anförde, att en reform borde anstå i avvaktan på resultatet av denna undersökning. Enligt skolöverstyrelsens mening behövde därav ej befaras någon större olägenhet, eftersom enskilda försäkringsinrättningar numera erbjöde jämförelsevis goda försäkringsvillkor, väsentligt fördelaktigare än de tidigare förekommande. — I övriga yttranden avstyrktes riksförsäkringsanstaltens förslag i förevarande avseende.

Genom propositionen nr 174 till 1933 års riksdag framlades ett på riksförsäkringsanstaltens utredning grundat förslag om obligatorisk olycksfallsförsäkring för vissa yrkesskoleelever. I propositionen redovisades även riksförsäkringsanstaltens utredning och förslag rörande frivillig försäkring för övriga skolelever. Beträffande detta yttrade föredragande departementschefen, att han med hänsyn till skolöverstyrelsens erinringar ansett sådan försäkring icke böra då komma till stånd. Riksdagen gjorde intet uttalande i frågan.

I sitt yttrande över förevarande motion har *riksförsäkringsanstalten* anfört bl. a.:

Vid bedömningen av behovet av obligatorisk olycksfallsförsäkring av skolelever måste numera jämväl tagas i betraktande det av socialvårdskommittén i april 1944 framlagda förslaget till allmän sjukförsäkring (SOU 1944: 15). Därest detta förslag antages, skulle skolelever i allmänhet komma att omfattas av den föreslagna sjukvårdsförsäkringen. Härigenom torde motionärernas syfte, i vad detsamma avser att tillförsäkra eleverna förmånen av kostnadsfri läkarbehandling, i huvudsak bli tillgodosett. Det torde emellertid beaktas, att sjukförsäkringsförslaget icke avser ersättning vid invaliditet eller dödsfall.

Riksförsäkringsanstalten vill slutligen erinra om att socialvårdskommittén erhållit i uppdrag att verkställa av 1937 års riksdag begärd allsidig utredning rörande en förbättrad lagstiftning om försäkring för olycksfall i arbete. Vid denna utredning torde jämväl den av motionärerna väckta frågan komma att uppmärksammas.

Även *skolöverstyrelsen* har i sitt yttrande över motionen erinrat om socialvårdskommitténs förslag till lag om allmän sjukförsäkring. I anslutning härtill har skolöverstyrelsen anfört:

Genomförande av socialvårdskommitténs förslag skulle medföra, att huvudparten av de kostnader för läkar- och sjukhusvård, som förorsakas av olycksfall, ersättes av sjukkassa beträffande de med motionen åsyftade barnen. En del av kostnaderna för olycksfallen skulle emellertid fortfarande påvila de enskilda hemmen, och härtill komma de kostnader, som en genom olycksfall förorsakad invaliditet skulle medföra, i den mån sådana kostnader icke täckas genom invalidunderstöd enligt kungl. förordningen den 28 juni 1935 (nr 435).

Överstyrelsen vill fördenskull biträda förslaget om en utredning om olycks-

fallsförsäkring av skolbarn. En dylik utredning bör enligt överstyrelsens mening omfatta lärjungar vid samtliga läroanstalter. Utredningen synes lämpligen böra omhändervhas av socialvårdskommittén, enär denna enligt vad överstyrelsen inhämtat har till uppgift bl. a. att överväga, i vilken omfattning olycksfallsförsäkringslagen bör utsträckas till andra samhällsgrupper än dem, som omfattas av lagen.

Socialvårdskommitténs *förslag till lag om allmän sjukförsäkring* innebär, att alla i Sverige bosatta personer med vissa undantag skola vara sjukförsäkrade. Försäkringsskyddet vinnes antingen genom medlemskap i allmän sjukkassa eller genom att vederbörande är familjemedlem till sådan medlem. Såsom familjemedlemmar skola anses bl. a. barn under 16 år. — Försäkringen utgöres dels av sjukvårdsförsäkring och dels av sjukpenningförsäkring. Sjukvårdsförsäkringen skall omfatta alla sjukförsäkrade antingen de äro försäkrade såsom medlemmar av allmän sjukkassa eller såsom familjemedlemmar. Sjukpenningförsäkringen åter skall omfatta allenast de medlemmar, som normalt åtnjuta en årsinkomst av förvärvsarbete av minst 600 kronor ävensom de gifta kvinnor, som äro försäkrade i egenskap av familjemedlemmar. — På grund av sjukvårdsförsäkringen skall utgivas ersättning för läkarvårdsutgifter, ersättning för läkarens eller medlemmens i samband härmed företagna resor häri inräknad, ersättning för vissa läkemedel ävensom för sjukhusvård, ersättning för intagning å sjukvårdsanstalt och hemresa därifrån häri inräknad. Ersättning för läkarvård och sjukhusvård skall utgå efter i stort sett samma principer som tillämpas inom de erkända sjukkasorna, därvid dock ersättningen för läkarvård skall utgivas med tre fjärdedelar i stället för såsom för närvarande två tredjedelar av den försäkrades utgifter, vilka dock högst må beräknas till det belopp, som angivits i en av Kungl. Maj:t fastställd taxa. Ersättning för intagning å sjukhus skall utgivas liksom nu, dock efter något modifierade regler. En nyhet är, att den försäkrades resor till och från läkare samt återresa från sjukhus skola ersättas. Sådan reseersättning skall dock utgivas allenast i vad resekostnaden överstiger tre kronor samt, då fråga är om resa till och från läkare, i regel med endast tre fjärdedelar av den överskjutande kostnaden. Ersättningen för läkemedel är även en nyhet. Sådan ersättning skall i regel utgivas med halva kostnaden i fråga om läkemedel, som föreskrivits av läkare och upptagits i en särskild förteckning.

Frågan om obligatorisk olycksfallsförsäkring av skolelever har kommit i ett nytt läge sedan socialvårdskommittén framlagt förslag till lag om allmän sjukförsäkring. Enligt detta skulle alla i Sverige bosatta personer med vissa undantag vara sjukförsäkrade. Förslaget är för närvarande föremål för överarbetning inom socialdepartementet, och proposition i ämnet kan förväntas bli framlagd för nästa års riksdag. En lag om allmän sjukförsäkring torde emellertid icke komma att helt lösa frågan om åtgärder från statens sida för beredande av ersättning åt skolelever, som skadats genom olycksfall. Återstående problem torde lämpligen böra upptagas till behand-

Utskottet.

ling i samband med den åt socialvårdskommittén anförtrödda utredningen om reformering av lagstiftningen om försäkring för olycksfall i arbete.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville överlämna motionen till socialvårdskommittén att tagas under övervägande vid fullgörandet av dess uppdrag.

Stockholm den 5 juni 1945.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Norman, Holmbäck, Linder, Forslund, Olof Carlsson, Hallagård, Hagman* och *Gunnar Andersson*;

från andra kammaren: herrar *Pettersson* i Hällbacken*, *Ryberg, Hermansson, Holm**, fru *Johansson**, herrar *Larsson* i Östersund*, *Andersson* i Gisselås* och *Osterman**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
